

FŐVÁROSI ÜGYEK.

Kenyérjegy-rendszer Budapesten.

— Drágább lesz a tej. —

A tizes élmező bizottság ma délutáni ülésének két igen fontos miniszteri leirat volt a tárgya. Az egyik belügyminiszteri leirat arra utasítja a fővárost, hogy *léptesse életbe a kenyérjegy-rendszert*, mert ma tulságosan sok kenyérliszt fogy el Budapesten. A másik leirat a tejkérdésben adja tudomására a fővárosnak a kormány véleményét, a mely nem más, mint hogy a főváros egyezzen bele a *tej árának megdrágításába*, mert akkor növekedni fog a fölhozatal. A bizottság tagjai meglehetősen lehangoltan hallgatták a két leiratot s azt hangoztatták, hogy csak abban az esetben lehet életbeléptetni Budapesten a kenyérjegyrendszert, ha azt a kormány a többi városra vonatkozóan is elrendeli. Ugy határoztak, hogy az egész kérdést a legközelebbi közgyűlés elé terjesztik, a tej árának megdrágításába pedig beleegyeznek, ha ellenőrizni lehet, hogy a *többlet csakugyan a termelőnek s nem a közvetítő kereskedelemnek fog jutni.*

Az ülésről a következő tudósításunk szól:

Folkusházy tanácsos bejelentette, hogy a zsír, szalonna és háj ára december 16-ától kilónként 60 fillérrel olcsóbb lesz. Baj, hogy a kormány a sertés-hus árát nem maximálta és így ezt a városok kénytelenek helyileg megállapítani, a mi arra vezet, hogy fölhajtják az árat. *Serbán János* miniszteri tanácsos szerint könnyű a sertés-hus árának maximálását kérni, de elrendelni ma lehetetlenség, mert a sertésnek sokféle minősége van.

Folkusházy tanácsos bejelentette, hogy a *főváros lisztkészlete e hónap végéig tart*, a fölhozatal nehéz, ezért a takarékoság nézőpontjából szükséges, hogy a kenyérliszt utalványokat restringálják. A belügyminiszter ma leiratot küldött a fővároshoz s tudatja, hogy eddig a lakosság hónaponként és fejenként 7.02 kiló helyett 12.5 kilót vett igénybe. A közönség különösen a kenyérlisztet fogyasztotta mértéken felül. A túlfogyasztás olyan mértékű, hogy *nem lehet tovább tűrni.* A főváros vezetőségének módot kell keresni, hogy ezt megszüntesse, és pedig az erre egyedül alkalmas *kenyérjegyek életbeléptetése* útján. Erről sürgős jelentést kér a miniszter. A *főváros ezzel a lehetetlenül sanyaru rendelkezéssel még a nyomoruságos kukoricakenyér idejében sem élt.* *Folkusházy* konkrét előterjesztést nem tesz, mert a dolog megfontolandó. Feltűnő mindenesetre, hogy a kormány ilyen rendkívüli takarékosagra *csak a fővárost* akarja kényszeríteni. Ajánlja, hogy a jövő héttől kezdve vonják el a közönségtől a kenyérlisztet s azt csak a pékeknek adják. Helyes, ha takarékoskodunk, de nem való az, mintha a főváros eddig többet fogyasztott volna, mint a mennyire joga van. Ne tessék a kormánynak a takarékoságot megokolatlan szemrehányásokkal kapcsolatba hozni.

Kiszely Gyula belügyminiszteri osztálytanácsos: Azért szorítottunk csakis a fővárosra, mert csak a főváros lisztszükséglete nincs még megállapítva. A takarékoságot a szállítás nehézségei provokálják.

Vázsonyi Vilmos szerint a kormánynak nem lehet föladata a fővárost *pazarlónak* feltüntetni. Egy lap, mely szoros nexusban van a kormánnyal, már gyűlölködő hangon ír a fővárosról, a mely szerinte hiába igyekszik az országot úgy feltüntetni, mintha nem volna gabonája. Kár úgy tárgyalni a dolgot, mintha itt *Folkusházy* és társai *elkezelték* volna a lisztet. A főváros minden intézkedést a kormány tudtával és beleegyezésével tett meg. Kétségtelen, hogy *kenyérjegyet*, a mi a takarékoság legnagyobb mértéke, Budapesten csakis akkor lehet és szabad életbeléptetni, ha ezt megteszik *Magyarország minden városában.* Így történt Ausztriában is. Az alaphiba az, hogy a kormány szövetkezeteknek, magánosoknak is adott vásárló engedelmet, úgy hogy az egyes helyeken fölhalmozott készletekről

fogalmunk sincs. A kormány rendelete eredményezte e káoszt, önönmagának csinált nagy nehézségeket. Országos bajt nem lehet úgy tárgyalni, mintha a helyzetet a főváros pazarlása idézte volna elő. Sokkal helyesebb, ha a kormány őszintén úgy nyilatkozik, hogy országos a baj. *A főváros, mint bűnbak, e téren már tulontul megtette kötelességét.* Tessék ezt a rendszert már egyszer megszüntetni és nem úgy feltüntetni egy leiratban a fővárost, mintha az vétkes lenne. Nem tartja helyesnek, hogy ma, mikor minden szükséges élelmiszer rendkívül drága, a fővárost zaklató, költséges kenyérjegy-rendszerbe vigyék bele és megnehezítsék azt, hogy a szegény ember a fillérjeiért egy kis kenyeret kapjon. Az az egy büszkeségünk legalább eddig meg volt, hogy nálunk nincs kenyérjegy. Hiszen ha ezt is behozzuk, és pedig csupán Budapestre, akkor valóban „*lehullott a mi fejünk koronája*“. Indítványozza, hogy fölterjesztésben közöljék a kormánnyal, hogy szemrehányása egyáltalán nem megokolt. Ha takarékoskodni kell, kisebbsük az adagokat, de kenyérjegyeket csak akkor bocsáthatunk ki, ha ezt *országosan* elrendelik.

Kiszely miniszteri osztálytanácsos: Vázsonyi szerint a kormány csak a fővárost vádolja pazarlással, holott ennek semmi nyoma sincs. A kormány számadatokkal bizonyítja, hogy a várákozás nem teljesült és pedig nem azért, mintha pazarlás történt volna, hanem azért, mert a *köznőség a kenyeret liszt és kenyér alakjában tulontul igénybe vette.* Mint-hogy pedig várákozásunk nem teljesült, módot kell keresni arra, hogy teljesüljenek.

Bárczy polgármester szerint helyesebb, ha kenyérjegy helyett csak a pékeknek adnak ki kenyérlisztet. A mi a miniszter leiratát illeti, abból mindenki azt olvashatja ki, hogy a főváros pazarolt. A mikor a kormány a szövetkezet tagjainak engedett kenyérlisztet kiszolgáltatni, a főváros *kényszerítve volt hasonlóan cselekedni.* A mit elrendel a kormány, annak a főváros engedelmeskedik. Azt kérdi csupán, mit tegyenek addig, míg a kenyérjegy kérdését tisztázzák? Adjanak-e ki addig is kenyérlisztet?

Székelv Ferenc azt ajánlja, hogy 50 deka főző- és 50 deka kenyérlisztet szolgáltatassanak ki hetenként.

Bódy Tivadar dr. alpolgármester adatokkal bizonyítja, hogy a miniszter leiratában foglalt 12.5 kilós fejenként való fogvasztás adata nem helyes. Budapestén nem a lakosság fogyasztotta el a sok lisztet, hanem az itt tartózkodó idegenek, az átvanuló katonaság, a kórházak, a katonai étkezők és a környék. 900.000 ember helyett tehát egy milliót kellett ellátni. De mit is ettek volna az emberek? Minden drága volt, kénytelenek voltak kenyeret és tésztát enni. A mi a kenyérjegy-rendszert illeti, itt valóságos lázadás lesz, ha behozzák, mert a környéken lakó munkások nem fognak tudni kenyeret kapni. Ma az a helyzet, hogy *egy hét alatt annyi liszt érkezik Budapestre, a mennyi a lakosságnak egy napra elég.* Ha ez így megy, remsokára nem lesz lisztünk. Nincs más hátra, mint a rációt leszállítani.

Vázsonyi szerint a szövetkezetek is kötelesek megszüntetni a kenyérliszt kiszolgáltatását, mert ha a főváros nem ad ki kenyérlisztjegyet, akkor a szövetkezetnek sem szabad lisztet adni. Ha adnak, akkor kihágást követnek el. Egyébként hozzájárul ahhoz, hogy a lisztrációkat leszállítsák, de vigyék a kérdést a közgyűlés elé.

A bizottság ezután úgy határozott, hogy addig, míg a kérdést a közgyűlés elé terjesztik, a kenyérliszt-rációt leszállítják, illetve kisebb mennyiséget adnak ki a pékeknek.

Folkusházy tanácsos kijelenti, hogy a belügy-miniszter leiratot küldött, a melyben hajlandónak mutatkozik a vaj árának maximálására, valamint arra is, hogy ebben az irányban az osztrák kormánnyal tárgyal. A tejszin készítésének országosan való megtiltásához szívesen hozzájárul, de a külföldről való tejszinbehozatalt megengedi. A mi a tejkérdést illeti, azt ajánlja, hogy a főváros egvezzék bele a *tej megdrágításába,* mert így a termelők többet kapnak a tejért s érdemes lesz nekik Budapestre szállítani. A tej árának országos maximálásától nem lehet sikert várni. Ha a kormány — mondotta Folkusházy — kívánja a drágítást, *a főváros nem zárkozhatik el előle,* csupán az a fontos, hogy a többletet csakugyan a gazdáknak biztosítsuk.

Vázsonyi szerint előbb össze kell hívni a városok kongresszusát, nehogy a városok egymásra licitáljanak.

A bizottság ezt el is határozta és megbizta Fol-